

NOTAT: Status Gundsømaglekilen

24. juni 2025

Roskilde Natur ved Heidi Højlund har den 14. juni 2025 bedt om et statusnotat fra Roskilde Kommune angående naturprojektet Gundsømaglekilen/Gundsømagle Naturpark.

Baggrund

Roskilde Kommune modtog i forbindelse med høring af Klimaplan 2024 i foråret 2024 et forslag om, at etablere et stort naturprojekt syd for Gundsømagle fra Heidi Højlund. Forslaget gik på et ønske om, at skabe et stort sammenhængende naturområde omkring Gundsømagle Sø, Hove Å, Salmosen mv, hvilket både ville have en gevinst for klimaet, naturen og borgerne i området. Samtidig vil det hjælpe både sø og fjord med at komme i god økologisk tilstand.

På den baggrund besluttede Klima- og Miljøudvalget i Roskilde Kommune den 12. september 2024 at igangsætte en forundersøgelse, der kan afklare projektets potentialer, økonomi og lokale opbakning. Siden har Roskilde Kommune arbejdet på en forundersøgelse af projektets perspektiver, samt løbende igangsat konkrete projekter i området. Notatet giver et overblik over status på arbejdet.

Området er beliggende i noget af den bedste natur i Roskilde Kommune, herunder store områder der er udpeget som Natura2000 områder. Store dele af området ligger inden for de arealer, Biodiversitetsrådet udpeger til 30 % beskyttet natur. Der er altså store potentialer ved at styrke de store sammenhængede naturarealer i området. Der er kendte udfordringer med Gundsømagle Sø, der er belastet af næringsstoffer fra især fortidens, men også nutidige udledninger fra landbrug og spildevand. Store stræk af Hove Å er restaureret, og der ses gydeaktivitet på strækningen nedstrøms Gundsømagle Sø. Der er dog store udfordringer med at få fiskeyngel til at overleve på grund af vandkvaliteten i søerne. Gundsømaglekilen har desuden flere lavbundspartier, der bør udtages af hensyn til klimaplanens mål om udtagning af 90 % lavbundsarealer.

Det skal bemærkes, at kommunen løbende har lavet naturprojekter i området over en årrække, herunder skovrejsning ved Gulddysse Skov, restaurering af Hove Å og frivillig naturpleje i samarbejde med lodsejere.

Området er i foråret 2025 udpeget som et signaturprojekt i den grønne trepart af Roskilde Kommune og DN.

Status på projektet siden sommer 2024

- Sommer 2024
 - Afklaring af Salmosen og Hove Å (opstrøms Gundsømagle Sø) mulighed for at blive klima-lavbundsprojekt igennem Naturstyrelsen. Umiddelbart faldt projekterne uden for Naturstyrelsens interesseområder grundet deres relativ lille størrelse (isoleret set).
 - Roskilde Kommune indgår i projektet Land4Climate, der skal afklare muligheder og barrierer for udtagelse af lavbundsjord. Gundsømaglekilen er et af kommunes eksempelprojekter i Land4Climate.

- September 2024
 - o Klima- og Miljøudvalget vedtager at der skal udarbejdes en forundersøgelse for Gundsømaglekilen.
 - o Ansættelse af projektleder til Gundsømaglekilen m.v.
- Efterår 2024
 - o Fugleværnsfonden køber ca 20 ha landbrugsjord, der grænser op til søen.
- November 2024
 - o Kommunen får udarbejdet nye jordbundsprøver ved Salmosen, for at afklare områdets tørveindhold. Prøverne viser, at der er et fald i tørveindholdet, der gør at området falder udenfor krav til lavbundsordningen. Kommunen arbejder videre på at etablere et N-vådområde i stedet.
- December 2024
- Roskilde Kommune indgår et partnerskab med Aarhus Universitets Institut for Ecoscience om brug af naturbaserede løsninger, forskning og analyser i Gundsømaglekilen.
- Februar 2025
 - o Drøftelse om udvidelse af Gulddysse Skov i partnerskab mellem Roskilde Kommune, HOFOR og Naturstyrelsen.
 - o Roskilde Kommune bliver en del af forskningsprojektet DELTAR, der skal se på borgerinddragelse i den grønne trepart. Gundsømaglekilen udpeges som en mulig case.
- Marts 2025
 - o Gundsømaglekilen udpeges som et af Roskilde Kommunes signaturprojekter i forbindelse med Grøn Trepert.
 - o Systematisk lodsejerdiallog påbegyndes: Roskilde Kommune hyrer ekstern konsulent til at gennemføre lodsejerdiallog med ca 50 lodsejre i området.
- April 2025
 - o Roskilde Kommune og Egedal Kommune indgår forhåndsftale om, at udvide interesseområdet fra Gundsømaglekilen til hele Værebros Ådal.
 - o Dialog med DN om Gundsømaglekilen som signaturprojekt i grøn trepart.
- Maj 2025
 - o Dialog med Vejdirektoratet om hvordan udvidelsen af Frederikssundsmotorvejen kan bruges proaktivt i naturudviklingen i området omkring Gundsømaglekilen/Værebros Ådal. Både set i forhold til erstatningsnatur og overdragelse af eksproprieret ejendom.
- Juni 2025
 - o Dialog med lodsejere om Gundsømaglekilen/Værebros Ådal som signaturprojekt i den grønne trepart, herunder at områderne forventes indtegnet i MARS til omlægningsplanerne.
 - o Klima- og Miljøudvalget bevilger 100.000 kr. til Roskilde Natur til hegnings- og naturprojekt i Gundsømaglekilen samt 79.100 kr. til Fugleværnsfondens projekt "Hulerugefugl i Gundsømagle Sø".
 - o 4.juni 2025: DN Roskilde, Egedal, Ballerup, Frederikssund-afdelingerne skriver til DN's sekretariat med ønske om at gøre Hove Ådal, Værebros Ådal, Gulddyssekov og Gundsømagle Sø ud mod Roskilde Fjord og ind i landet til DN's signaturprojekt.
- August 2025
 - o 09.august 2025 Brev og opfølgning fra Transportministeriet.

- 25.august 2025: Lodsejerstormøde, Gundsømagle, Gundsømagel Holmene, Østrup, Veksø og Jyllinge.
- September 2025
 - Opfølgning fra Ministeriet for Grøn trepart, Jeppe Bruus
 - Borgermødet i Veksø om Værebros Ådal

Notatet er fra august og frem opdateret af Roskilde Natur.